

Súčasná situácia súvisiaca s prítomnosťou nitrózoamínov v liekoch

Mgr. Filip Pajan

Sekcia inšpekcie

Štátny ústav pre kontrolu liečiv

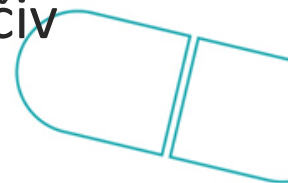
filip.pajan@sukl.sk / +421 904 547 561

SARAP, 06. október 2020

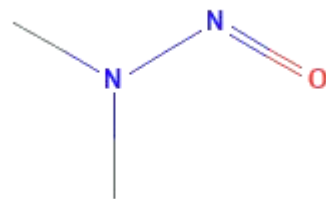
Background – *N*-Nitrózoamíny

- Júl 2018 – prvá informácia o prítomnosti nitrózoamínovej nečistoty *N*-Nitrózodimetylamín (NDMA) bol identifikovaný liekoch s účinnou látkou valsartan
- Valsartan je liečivo, ktoré blokuje receptor pre Angiotenzín II a patrí do skupiny liečiv nazývaných „sartany“
- Neskôr boli v sartanoch objavené ďalšie nečistoty typu nitrózoamínov:
- *N*-nitrózo(dietyl)amín (NDEA)
- *N*-nitrózo(diizopropyl)amín (NDIPA)
- *N*-nitrózo(etyl)(izopropyl)amín (NEIPA)
- Kyselina *N*-nitrózo-*N*-metyl-4-aminobutánová (NMBA)

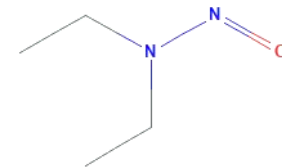

Čo sú nitrózoamíny ?

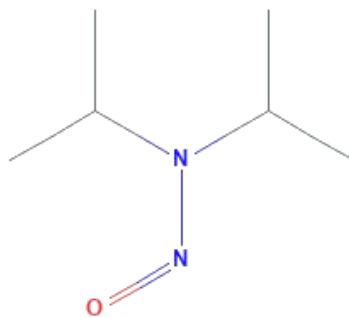
- Nitrózoamíny alebo správnejšie *N* – nitrózoamíny sú molekuly obsahujúce nestabilné „nitrózo“ funkčné zoskupenie.

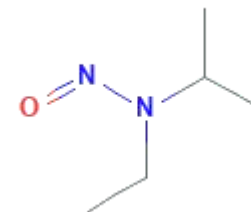
NDMA

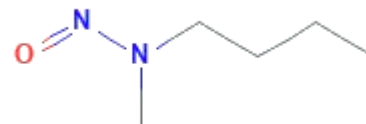
NDEA

NDIPA

NEIPA

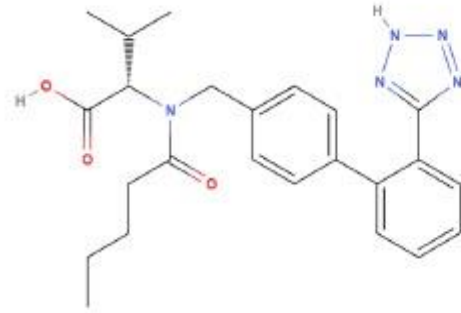

NMBA

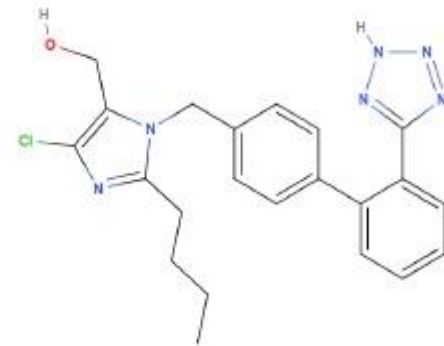
Ako vznikajú nitrózoamíny ? (1)

- Tvorba nitrózoamínov je možná len v prípade, že sekundárny alebo terciárny amín reaguje s kyselinou dusitou (HNO_2) v kyslom prostredí.
- HNO_2 je nestála ale môže vznikať *in situ* z prítomných dusitanov (NO_2^-) v kyslom prostredí.
- V prípade „sartanov“ takmer všetky obsahujú tetrazolový kruh.

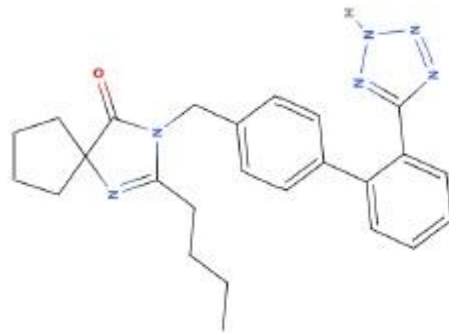
Ako vznikajú nitrózoamíny ? (2)

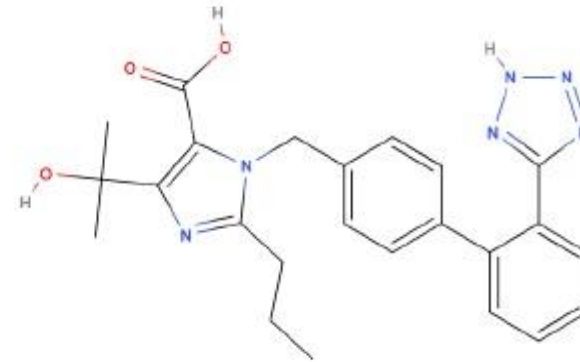
Valsartan

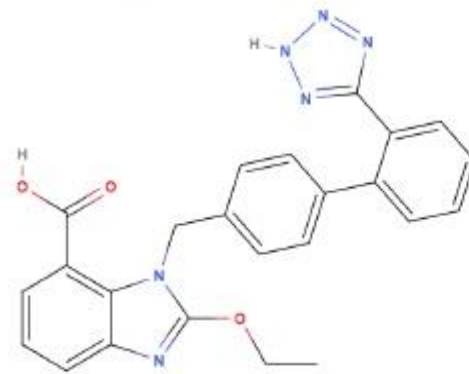
Losartan

Irbesartan

Olmesartan

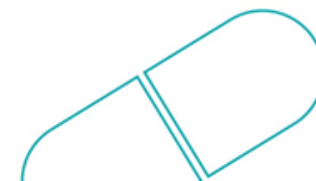
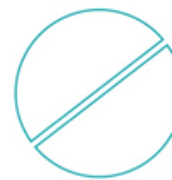
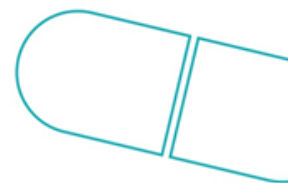

Candesartan

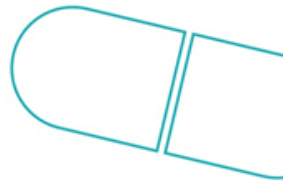
Ako vznikajú nitrózoamíny ? (3)

- V prípade iných liečiv (napr. ranitidín, metformín .....) koreňová príčina nie je úplne jasná.
- Je nutné zohľadniť aj ďalšie faktory, **chémia sama o sebe nestačí!!!**

Ďalšie faktory ovplyvňujúce prítomnosť nitrozoamínov

- Používanie NaNO_2
- Vstupné suroviny
- Carry-over (prenos nitrozoamínov)
- Riziko krížovej kontaminácie (rôzne procesy na rovnakej linke)
- „Recyklácia“ (recovery) rozpúšťadiel (väčšinou outsourcované)
- Obalové materiály

Guidelines

- Európsky liekopis
- ICH Q11 – vývoj výrobných postupov pre API
- ICH Q3A (R2) – nečistoty v API
- ICH Q3B (R2) – nečistoty vo FP
- ICH Q3C (R6) – zostatkové rozpúšťadlá
- ICH Q3D (R1) – elementárne nečistoty
- ICH M7 (R1) – kontrola mutagénnych nečistôt
- ICH Q7 – SVP pre API
- ICH Q9 – quality risk management
- ICH Q10 – farmaceutický systém kvality

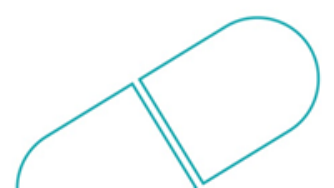
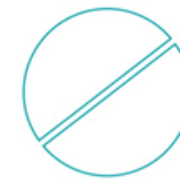
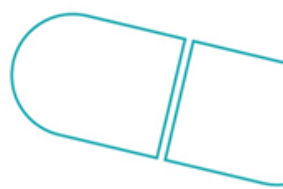

Termíny (1)

- **Termíny pre lieky s obsahom Metformínu sa nemenili !**

Krok 1 a 2 – Zhodnotenie Rizika a Testovanie

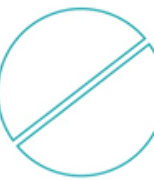
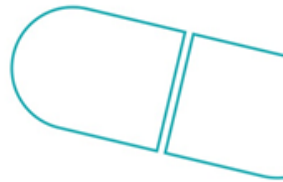
1 Október 2020

Termíny (2)

Termíny pre ostatné lieky

- Krok 1 – Zhodnotenie Rizika
Chemické lieky – 31 Marec 2021
Biologické lieky – 1 Júl 2021
- Krok 2 – Ďalšie testovanie a aktualizácia
registračnej dokumentácie
V prípade, že je zistené riziko v kroku 1

Chemické lieky – 26 September 2022
Biologické lieky – 1 Júl 2023

Limity (1)

- Pre NDMA a NDEA boli stanovené limity
- Šarže s vyšším obsahom nesmú byť na trhu
- Prítomnosť len jedného *N*-nitrozoamínu je povolená.

Active substance (max daily dose)	NDMA		NDEA	
	Maximum daily intake (ng) *	Limit (ppm)	Maximum daily intake (ng) *	Limit (ppm)
Candesartan (32 mg)	96.0	3.000	26.5	0.820
Irbesartan (300 mg)	96.0	0.320	26.5	0.088
Losartan (150 mg)	96.0	0.640	26.5	0.177
Olmesartan (40 mg)	96.0	2.400	26.5	0.663
Valsartan (320 mg)	96.0	0.300	26.5	0.082

- * limit stanovený na základe údajov s toxnet (štúdie TD50)
- ICH M7 (R1) - kontrola mutagénnych nečistôt

Limity (2)

- Limity pre ďalšie *N*-nitrozoamíny
- Platné len v prípade že je prítomný len 1 *N*-nitrozoamín

<i>N</i> -Nitrosamíne	ng/day
DIPNA**	26.5
NMBA**	96.0
MeNP**	26.5
NDBA**	26.5
NMPA*	34.3
EIPNA**	26.5

- * limit vypočítaný na základe harmonického priemeru TD50 odvodeného z carcinogenic potency databaze
- **limit odvodený použitím vzťahu štruktúry a účniku (SAR)
- ICH M7 (R1) - kontrola mutagénnych nečistôt

Ďalší vývoj

- V budúcnosti budú povolené len suroviny ktoré neobsahujú nitrózoamínové nečistoty.
- Výrobné procesy budú musieť byť zmenené resp. prispôsobené tak aby nevznikali nitrózoamínové nečistoty.
  - použitie iných rozpúšťadiel
  - náhrada dusitanu sodného
  - zmena poradia výrobných krokov
  - zavedenie kontroly vstupných surovín, ktoré by mohli obsahovať dusitany
  - opatrnosť pri znovuzískavaní rozpúšťadiel
- Zavedenie rutinného testovania API – **nitrózoamínové nečistoty by nemali byť merateľné (< 0,03 ppm) bez ohľadu na ich druh a druh API.**

Zhrnutie

- Tento problém sa stále vyvíja.
- Akcie boli podniknuté na niekoľkých úrovniach.
- Bola dosiahnutá medzinárodná spolupráca.
- Zmena výrobného procesu tzv. „sartanov“.
- Treba zobrať do úvahy aj iné API.
- Je nutné sa poučiť s tohto prípadu a vyvarovať sa rovnakých chýb v budúcnosti.

Ďakujem
za pozornosť

filip.pajan@sukl.sk / +421 904 547 561

